

Megjelen: hetenkint egyszer, csütörtökön.

A szerkesztő lakása: Pestvárosánál 6-ik szám alatt.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 ft. | Félévre 3 ft. | Negyed évre 1 ft. 50 kr.

Hirdetések minden nyelven fölvetetnek a kiadó hivatalban. Kérik az igatási díjakat az igatmányokkal együtt legelőbb szerda reggeli 10 óráig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vehetnek.

Hirdetések díjai:

a háromhasábos petítor első hirdetésnél 4 kr., többszörinél 3 kr. Kincstári illeték minden egyes beiktatásért 30 kr.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagy-Becskerekben, hová az előfizetési pénzek és igatási díjak küldendők.

N.-Becskerek, 1874. szept. 2.

Augusztushó 30-án reggeli tíz órára volt összehívva a vasut kiépítése tárgyában megtartandó értekezlet.

Igen lassan gyülekeztek a meghívottak, és ezek között alig volt látható földbirtokos, hez. Thurn-Taxis, gróf Rogendorf, Görgey János a szt.-györgyi gondnok, Babits József zombolyai uradalmi ügyész, ifjabb Kiss Miklós, Kupuszarovits Miklós, Balás Frigyes, Botka Lajos, Takakovits Gustáv, Kovács Ágost, Vécsey István, Uhlarik János, Parcsetich Zsigmond, Kulifay Lajos, Sztojkovits János, Menczer Mihály, Pollák Armin, dr. Gesztessy László, Hadfy Döme, Virányi József, Rósa Ignác, dr. Schwimmer Mór és több más becskereki polgár.

Dániel János alispán úr mint az értekezlet elnöke üdvözlővén, az egybegyűlteket megnyitja az ülést, előadja a tanácskozás tárgyát, és azt, hogy a vasut érdekében megyei küldöttség járt a magas kormányánál, a hol tagadó választ nem nyert ugyan, de a kikinda-pancsovai vasutvonal kiépítése a nemzetközi szerződés megkötésétől tétetik függővé.

Bizonytalan lévén a nemzetközi szerződés végeredménye, több megyebeli birtokos arról tanácskozott: miként lehetne a vidéket vasutallattal? s mi módon létesíthető a vállalkozás? Schmidt de Wilde hollandi mérnök, és egy angol társulatnak megbízottja egy programot szerkesztett, ez uttal bemutatja az értekezletnek és felhívja ez utóbbit, hogy a programot meghallgatva, afelett nyilatkozzék.

Kiss Károly tanár tollnoknak választván egész terjedelmében olvasta fel a Schmidt de Wilde'féle német nyelven irt programot, melynek főbb pontjai e következők.

Kimutatja a program-író, hogy a föld értéke a vasut mentében merőben emelkedik, és pedig vasutmentében jobbról balról egy mértföldnyire 40 forinttal, két mértföldnyire 30 és három mértföldnyire 20 forinttal holdankint. A Schmidt de Wilde által képviselt angol társulat kötelezi magát, kölcsönt adni és pedig az első mértföldre holdankint 20, a másodikra 15, a harmadikra 10 forintot. Az ekkép begyűlendő tőkéből felépíttetnék a vasut, az illető földbirtokosok és községek részvényeket vennének, melyek után dividendát kapnak.

A nyert kölcsön 40 évi részletben fizetendő vissza az azt előlegezendő angol társulatnak, 6 1/2%-val; ha azonban egyes birtokosok előbb is képes visszafizetni a kölcsönt, tőle függend az idő meghatározása, mely 10, 15, 20 és így tovább a negyvennél kevesebb évre is terjedhet.

A kölcsön utáni kamatok fizetése és egyáltalában a visszafizetés csak akkor veszi kezdetét; ha a vasut elkészül, és a forgalomnak adatik át.

Az illető földbirtokosok és községek az általuk birtokolt részvények után dividendát nyerneken évenként, és a program kilátásba helyez 7% nyereséget; következőleg képes volna a részvényes a reá eső dividendából megfizetni a 6 1/2% annuitási rátát, és még fennmaradna számára fél % mint tiszta nyereség. — Kilátásba helyezi a program, hogy a gabna és árúk szállításánál a részvényes a tarifa leszállításában részesülne, személye javára pedig ingyen jegyet kapna.

A vasut kiépítését a vonalat körülövedző birtokok és községek tulajdonosai és lakosai határozzák el, és ha azok többsége meghozza a határozatot, a kisebbség kénytelen leend hozzá járulni, és erre a hozandó törvény által lenne kényszerítendő.

A kölcsön nem fogna betáblázlatni, hanem a vasutvonal becikkelyezése által kimondatnék a törvényhozás részéről, hogy a kölcsön minden más terhek felett elsőbbséggel bír, és hogy az éven-

kint esedékes annuitási ráták az országos adó mintájára a királyi adóhivatalok által beszedetessenek.

A 40 év lefolyása, tehát a kölcsönnek visszafizetése után átmenne a vasut a részvényesek mint tulajdonosok birtokába, anélkül, hogy a kölcsönadó angol társulatnak arra nézve bármi némű joga és igénye lenne.

Herczeg Thurn-Taxis szóval ismétli a programot és említi, hogy a kormány a kölcsön felvehetése és visszafizetésére vonatkozó és fentebb érintett módozatok tekintetében kész benyújtani a törvényjavaslatot, ajánlja tehát a programot, illetőleg ennek elfogadását.

Görgey János, a szt.-györgyi gondnok azt véli, hogy előbb kell a concessiót kieszközölni, s csak akkor tárgyalni a programot, bár kételkedik a concessió elnyerhetésében. Nem tartaná igazságosnak és jogosnak, hogy az úrbéres földbirtokosok törvény által kényszerítenek a kölcsön felvételére, s hogy az annuitási ráták az adó mintájára behajtatassanak.

Említi, hogy a nagyobb földbirtokosok sem bírnák el a terhet, miután adójuk az új cataster alapján merőben fel fog emelkedni, miután a vízi építményekre ugy is már nagy összegekkel hozzá járulni kénytelenek és miután végre a magán terhek oly nagyok, hogy újabb terhek elviselésére képtelenek. — Indítványozza tehát, hogy a program feltérjesztése mellett kéressék ki a magas kormánynak e tekintetbeni véleménye. Végre tagadja, hogy a vasut — mint az a programban említették 7%-it fog jövedelmezni, s állítja, hogy a programban e túlzott jövedelemre alapított számítás illuzórius.

Thurn-Taxis herczeg előbb létre akarja hozni a társulatot és biztos kilátásba helyezni az építést, és csak akkor kíván folyamodni concessióért, mely véleménye szerint a kormány részéről meg sem tagadható, mert nem akar koldulni, hanem követelni.

Schmidt de Wilde fejszóalván programja védelmére, csatlakozik herczeg Thurn-Taxis állításához, s hiszi, ha hogy a társulat megalakul, a concessió meg nem lesz tagadható, reményli továbbá, hogy törvényileg ki fog mondatni, miszerint ha a földbirtokosok és községek többsége nyilatkozik, hogy a vasut építését létre akarja hozni, a kisebbség kénytelen legyen, hozzá járulni. Görgey János úrnak azon észrevételére, hogy a vonal nem fog 7%-it jövedelmezni, megjegyzi, miszerint tévesen járnak el mindazok, a kik a fennálló állami vasutak jövedelmei szerint akarják meghatározni ezen vonal jövedelmét. Előadja, hogy oly vonalak, mint a három kárpáti, a hol nincsen termékeny talaj, a hol az egyes családok kedvéért épültek a vasutak, nem lehetnek jövedelmezők — valamint azok sem, a hol az építkezési költségek mesés módon csigáztattak fel, anélkül, hogy az ellenőrzés által gátoltatott volna a pazarlás, említi végre a fumei vonalat, mely 90 millióba került, állítván, hogy az 38 millióval is lett volna kiepíthető, s utal az osztrák államvasut társaságra, melynek vonalai 9%-it jövedelmeznek, és a tiszaira, mely szinte 8—9% jövedelmez.

S mert az itteni vonalat a takarékoság szem előtti tartása mellett kívánja kiepíteni, bizton számít a jó sikerre, és magas jövedelemre.

Egyébiránt — folytatta Schmidt de Wilde — ha a kiepítendő vasut épen nem jövedelmezne semmit, és ha a részvények minden érték nélkül maradnának, még az esetben is előnyösnek tartja e vasutat a földes gazdáknak nézve.

Mert, ha egy-egy holdon 10—12 mázsa gabna terem, ez, ha a vasut meg-

lesz, mázsánként 6 krajczárral drágábban fog eladatni, tehát a termelő 72 krajczárt nyerend holdanként; s mert a fentebbi kiszámítás szerint minden holdra eső annuitási-rátá nem leend nagyobb 70 krnál, világos, hogy a gazdaközönség még az esetben is, ha a vasut mi jövedelmet sem hozand, kárt nem fog szenvedni.

Gróf Csekonics János nevében szolt képviselője Babits József, és óvását jelentette ki minden kölcsön felvétel és megterheltes ellen, állítván egyuttal, hogy a gróf birtoka az osztrák állami vasut mentében fekszik, s hogy a Schmidt de Wilde terve szerint reá nem alkalmazható a mértföldenkinti kiszámítás nyomán megállapítandó hozzájárulási kényszer, mely ellen most akkor tiltakozik, különben pedig osztja Görgey János nézetét.

Miután még több oldalról szoltottak herczeg Thurn-Taxis indítványa mellett, határozatot: hogy egy bizottság megválasztassék, és megbízassék, miszerint a Schmidt de Wilde programját vegye tárgyalás alá, alkalmazza e concret esetre, s legyen egyáltalában javaslatot valamint a vonal irányára nézve, úgy egyéb szükséges intézkedés és módozatok tekintetében.

A bizottságba beválasztottak: Elnökül: Thurn-Taxis Egon herczeg. Tagokul: Rogendorf Róbert gróf, Kupuszarovits Miklós, Balás Frigyes, Menczer Mihály, Zichy Victor gróf és Sztoits Sándor mérnök.

Ezzel az értekezlet végett ért, hogy egy más alkalommal a bizottság munkálatait vehesse tanácskozás alá.

APRÓSÁGOK.

***. Egy mulatságos szójátéknak igen jó ízűm neveltünk a mult bál alkalmával. Egy fiatal ember táncost keresett egy ismerős nő számára a négyesre, és egy úri emberhez így szolt: „Sind Sie schon engagirt? eine Frau hat noch keinen Tänzer.“ — „Mir ist sehr leid“ — felelé a megszólított úr — „denn mich haben schon zwei Damen angeschirrt.“ Magyarban ezt nem lehet adni.

+ (Felsült szabó.) Egy helybeli szabómester, ki nem csak a tű és vasollóval, hanem a töltött fegyverrel is el tud bánni, és a szabók mesebeli bátorságával ellenkező vadászszennvedélyét nem annyira „passióból“, mint inkább azért praktikálja, hogy a lőt vadokat a helybeli piaczon elárusítván, azok árából a maga és családja életszükségeit fedezze, a mult héten egy szép tuzokot vitt a piacra, az imént mondott szándékkal. T. úr előt feltűnt a piacunkon ritkán látható szép vad, s ára után kérdézősködött. „Egy forint“ lón a válasz. Ez nem volt sok, és T. úr minden alku nélkül kivett tárczájából egy öt forintost, hogy kifizesse a tuzok árát. A szabó nem tudván visszaadni, egy közelébe boltba szaladt, hogy felváltja az öt forintost. Mig távol volt, T. úr nézegetni kezdé a tuzokot. Mily nagy lón azonban bámulata, midőn szájában egy darab sárgarépat és egy gombócot talált. T. úr nem volt ugyan jártas a természetrajzban, annyit azonban praxisból tudott, hogy bármennyire kiterjed is az úr istennek a lég urairól való gondoskodása, már csak vajjas gombóccal és főt répával aligha traktálja őket. Nem fűzhetette tovább gondolatait, mert a szabó visszatért. „Ugyan barátom, hol lőtte a tuzokot?“ kérdé T. úr. „A rétbén kérem alásán.“ vizonzta büszkén a hirdett. „Hogy mer hazudni“ förmédt T. úr a szabóra „azt gondolja talán nem tudom, hogy a rétbén mivel élnek a tuzokok, ez bizonyosan magánál duglött meg outhon, amint hízalt.“ Ezzel kitártá a tuzok száját, honnan a vajjas gombóc és sárgarépa kandikáltak a bámuló szabó szeméi közé, ki is látván, hogy kiszült turpissága, felkapta a szerencsétlen tuzokot, és haza rohant vele.

***. A természet nagy játékát láttuk legközelebb. Egy tőből róza viritott ki városunkban, kíváncsiak vagyunk mit szólnának hozzá a természet bűvárok. Nálunk megszoktuk már az efféle átalakulásokat.

Torontálmege rendkívüli közgyűlése aug. 30-án.

Szeretett főispánunk Ó Méltósága pontban 10 órakor megnyitván az ülést, előadta: hogy midőn mintegy másfél hónap előtt az utolsó rendkívüli közgyűlést ezen a helyen felosztatta akkor nem hitte, hogy ily hamar lesz szerencséje a tek. bizottságot a megye termében üdvözölhetni. Továbbá előadta, hogy a tárgy fontossága szükségessé tették, hogy a sürgős mezei munka dacára a tek. bizottságot ismét tanácskozásra hívja.

Az érintett fontos tárgyak között első helyen van a belügyminister azon kegyes rendelkezete, melyben a tek. bizottsággal tudatja, hogy a megyei házipénztárt életbe léptetni és ezzel az egyenes adó 10%-jét a megyei pénztár javadalmazására átengedni szándékozik, tehát felhívja a megyét, hogy saját érdekeinek szempontjából ezen kérdés felett nyilatkozzék. Én meg vagyok győződve — mondá továbbá Ó Méltósága — hogy miután a házipénztár életbe léptetése a megye régi hő kívánságát képezi, miután önmegadózatási jog nélkül valódi önkormányzat, alig képzelhető meg vagyok győződve, hogy a megyei bizottság örömmel üdvözöld e rendelkezlet és nem fogja félre ismerni abban a magas kormányának, a megyei önkormányzat bővítésére czélzó jó indulatát. (Éljenzés.)

A másik fontos tárgy a megyék kikerekítését tárgyzó javaslat, mely szerint a kikindai kerület és Pancsova városa Torontálmegebe beolvastandó lenne.

E fontos tárgyak felett mielőbb nyilatkoznunk kell. Ezután forró szívből üdvözölte Ó Méltósága a bizottsági tagokat s ezen fontos tárgyak megvitatásához bölcsességet kívánt.

Trifunác Sándor volt az első, ki szerb nyelven szolt a tárgyzóhoz, a Kikinda kerületet és Pancsovát nem óhajt beolvastani. Hogy miért azt a t. úr maga tudja legjobban, mert az általa felhozott érvek épen a beolvastás mellett, és nem ellene szoltak. — Trifunác úr meglehet holnapokig készült e beszédre, azt gondolván, hogy ezzel majd kapacizál bennünket. — Tévédett, mert a legczafangósabb beszéd is, elmosódik a hol a tények beszélnek, — s így előrelátható volt, hogy indítványa halva született, s a beolvastásra nézve az állandó bizottság javaslata fog elfogadtatni, mely a beolvastandó részeket testvérként javasolja üdvözölni.

Ezután Várady Mihály úr szolt a tárgyzóhoz, és pedig oly érvelésekkel élt, hogy e beszédjét, ha Trifunác figyelemmel hallgatta, akkor minden esetre el kellett ösmernie, hogy azon érvek, a melyet Várady úr felhozott alaposak és kell hogy a gyűlésben érvényre emelkedjenek.

Mihálovits Miksa. Ó nem volt egészen megelevedve az állandó választmány javaslatával, — de most kivételképen indítványa nem sokban különbözött az állandó választmányétól, a mennyiben az övé oda ment ki, — mondjuk ki, hogy amege a beolvastást nem kívánja, de ha az mégis történnék, akkor az illető részeket testvérként üdvözölni.

Épen azt mondta, a mit az állandó választmány javasolt, csak hogy más szavakkal. Ez indítvány el is fogadtatott.

Ezután néhány kisebb tárgy lett elintézve. Ó Méltósága a gyűlést 1 órakor felosztatta*.)

343. sz. b. gy.

Nagyméltóságú m. kir. belügyi minister úr!

Midőn e megye közönsége vezéreltetve, miszerint azon eszközök egyike, melyek az állam pénzügyeit azon agasztóvá vált helyzetből melyben azok ma állanak kivezetni képesek, a feltétlen takarékoság képezi, s hogy állami háztartásunk költségei általában az állami élet minden ágazatában mérséklendők e f. 1874. évi közigazgatási, árva-s gyámhatósági, valamint az 1873. évi XXVII. t. cz. rendelkezéssel fogva a határvidéki résznek törvényhatóságunk területébe történt bekebelezése folytán felmerülő egy rendes, valamint rendkívüli kiadásokról szerkezet és mult 1873. évi szeptember hó 10-én és december hó 3-án 320. számú határozat és 8504. számú alispáni jelentéssel felterjesztett mindkétrendű költségvetését rovatonként lehető a legcsekélyebb összegre és pedig 2,054.420 frt. 25 1/2 kr-ra leszállította s dacára ennek felterjesztett költségvetésére Nagyméltóságodtól nyert 1873. évi december hó 31-én 40.946. sz. a kelt évi javadalmazásunkal 196.702 frt. 40 kr-ra leszállított magas rendelvénnyét vette, habár ez által némi tekintetben már a közigazgatás rovására is még nagyobb megszorításokhoz alkalmazkodnunk kell, — a helyzet komoly voltának figyelembe vétele mellett azon reménylőt kecsgetve, hogy az ekként már utolsó levonhatott fillérig leszállított 196.702 frt. 40 krnyi javadalmazásunkat, mely havi részletekre felosztva, havonként 16.325 frt. 20 kr. teszen, minden levonás nélkül részesíttetni is fogunk, — megnyugodtunk. Habár e megye közönsége a takarékoság elvét, mely ma már szigorú parancsá vált, je-

*) E gyűlésről gyorsiró után akartunk közölni a tudósítást, de közbe jött akadályok miatt kénytelenek voltunk, arról csak e kivonatot közölni. (Szerk.)

lenleg még inkább szemellett tartja s követi is, javadalmazásában netalan eszközölné még nagyobb megszorítás esetén azon szomorú helyzetbe jönné, hogy a már különem vállalkozókkal kötött szerződéseiben vállalt kötelezettségeinek megfelelni képes nem lenne, de saját a költségvetés keretén belül tenni kellő utalványozásai kifizethetők nem lennének.

Miután pedig főpénztárnokunk f. évi augusztus hó 10-én 37. sz. a. bemutatott tiszti jelentése tudomásunkra hozza azt, hogy Nagyméltóság f. évi június, július és augusztus hónapokra, havonként csak 14.000 frtot tett folyóvá s így a három hó alatt e megye közönsége 6975 frt. 60 krral kevesebb javadalmazásban részesült, mint mennyi öt helyben hagyott költségvetése nyomán jogosan megilleti, dacára annak, hogy a f. évi június végével felterjesztett 2 havi kimutatásából világosan látható volt az, miszerint házipénztárnok csak 2081 frt. 83 kr. maradvánnyal rendelkezik.

Ezen csak is látszólagos pénztári maradványból is helyesebben pénztári még ki nem adott, tehát ma még megtakarításnak éppen nem tekinthető pénzkészletből azonban 1110 frt. számadás terhe mellett előlegkép levén kiadva, a valóságos pénzkészlet 971 frt. 83 kr.

A fentebb kimutatott még a képzett megtakarításhoz sem arányított 6975 frt. 60 kr. levonás, megyei pénztárnokra annál érzékenyebben hat, mert a tisztviselők rendes havi járandósága s a szolgálók béreinek kifizetésére havonként 14.127 frt. 75 kr. szükséges.

Ebből látható, hogy a legutóbbi 3 hó alatt folyóvá tett 14.000 frt. javadalmazás, még a tisztviselők és szolgazemélyzet fizetéseire sem volt elegendő, mely körülmény már ma azon szomorú állapotot idézte elő, hogy f. évi augusztus hó 8-ig költségvetésünk keretén belül 2600 frtot meghaladó különféle utalványok pénz hiánya miatt ki nem fizethetők.

Miután Nagyméltóságod a fennebbieki nyomán meggyőződni kezde, hogy f. évi a lehető legrövidebbre engedélyezett javadalmazásunkból bármily csekély összegű levonás is házipénztárnokunkat fizető képelenne, önkormányzati jogunkból vállalt kötelezettségek be nem tartása pedig nemcsak hitelünket, de a hatóságok méltóságát is, mellyel mindenki ellenében bírnunk kell, — kockáztatja.

Egész tisztelettel kéremünk oda járul, miszerint kegyeskedjék intézkedni, hogy jövőre havi javadalmazásunk a nekünk Nagyméltóságod mult évi december hó 31-én 40946 számú rendkívényével biztosított 16.325 ft. 20 krral kiszolgáltassék a mult három hónapokban szabad legyen itt megjegyeznünk javadalmazásunkból ma még korailag levont 6975 frt. 60 kr. pótlólag megküldessék.

Kelt Torontálmegye bizottságának 1874. évi augusztus hó 31-én Nagy-Becserek mezővárosában tartott rendkívüli közgyűléséből.

Torontálmegye közönsége.

A délmagyarországi községi jegyzők közti mozgalom *)

Valamint az erős társadalom a nemzeti jólét legbiztosabb alapja, úgy az élénk életképes társulati működés főtényezője a közelet egyes ágainak felvirágoztatására. Az egyesülésben rejlik az erő, és az egyesített erő ad tekintélyt még a polgári élet legszerényebb testületének is.

Valóban megörvendeztető jelensége korunknak, hogy ezen nézet általános elismerésben részesül és örömmel látjuk, miként úgy a művészet és tudomány, valamint a polgári működés többi terén, a mindinkább összpontosító, társulati élet erőteljesen kifejlődni törekedik.

Az állam mint olyan, ugyan gyümölcs szentelheti a polgár működésének, azonban azt oly módon nem láncogathatja, az egyes osztályok érdekeinek nem szolgálhat azon mérvben, mint az óhajtható, vagy a mint azt a

*) Felkértem az alábbi cikket átvételére. Szerk.

TÁRGYA.

Begaparti séták.

I.

Ha akadt természetdús, a ki a szóbai legyet a kérdőző állatokhoz számította; miért ne mernék itt a vonal alatt kimondani, hogy az ember — amfibium?

Időnknek javát a vízben töltjük; vizes veríték serkendez arczunkon a hőségétől és savanyu vizes borral hűtjük le magunkat. — Kétfélek vagyunk tehát, akár a rhinoceros.

Azokat a tudósokat, kik a legyet a tehénhez hasonló gyomrur állatnak tartották, megcáfolta nagy-bölcsen Lemasson de Golf küssasszony; azonban az én állításomat, bármiképp szabatközzek ellene a szép nem, aligha bírja valaki megdönteni.

Mindazáltal, nehogy a halás utókor számomra Linnével szemközt szobrot emeljen, oda módosított állításomat, hogy csak mi — vizparti emberek — vagyunk amfibiumok.

Minden kocza-statisztikus tudja, hogy Magyarország igen gazdag fürdőben. Városunk sem képez kivételt és hogy fürdői országos hírre vergődjenek, még csak egy kellék hiányzik: — a vasut!

Be kár volt ez érvet nem értékesíteni Torontálmegye föliratában!

A lánczvidon áthaladva, rögtön meg-

fejlődés és sebes haladás után rohamos gyorsasággal törekvő testületek, társulatok igénylik.

Mióta az 1825-iki országgyűlésen nemzetünk lelkes hazafiai a társulati életet hazánk területén nagyobb erőre ébresztették, és a társulásban találtak fel a nemzet boldogságának biztosítékát, hazánkban e téren még soha sem mutatkozott oly élénk élet, mint korunkban, melyben — látva a nyugati cultur-államok roppant sebes haladását — erőnk teljes megfeszítésével a mult idők reánk oly súlyosan nehezűdő hiányait a lehetőségig gyorsan kívánjuk pótolni.

Igy történt, hogy, különösen mióta a magyar nemzet urává lett saját sorsának és nemzetünk ujjaferemelésének nagy munkája megkezdett, hazánk területén nagyszámú egyesület keletkezett, melyek mindannyian az államot működésben támogatni törekednek, a polgári élet egyes ágainak fejlesztését, vagy tagjaik jólétét czélozzák. Így keletkeztek az írók, művészek, tudósok, kereskedők, tanítók, iparosok és nők egyletei, melyek áldásos működésükkel hazai viszonyainknak nem csekély lendületet már eddig is adni képesek voltak, és a legfényesebben igazolták azt, miszerint a fennforgó viszonyok között a társulati élet az, mely az egyes polgár érdekeinek előmozdítására aránylag a legtöbbet tehet, kivált ha az állam által nemes törekvésében erőlyesen támogatattik.

Csak egy tenyezője van társadalmi életünknek, állami közigazgatási gépezetünknek, mely mintegy mely álomban évek hosszú során át hever: a községi jegyzők. Úgy látszik, mintha ezen közeletünkben oly fontos testület tagjait inkább szelágozza, mint az összpontosítást czélzó szellem szállta volna meg; mintha mint testület sem szellemi sem anyagi érdekeivel nem gondola.

Közigazgatásunk, úgy magának a jegyzői intézmény érdekeiben, már többször élénken adunk kifejezést sajnálatunknak, hogy ezen testület, mely sorában igen sok valóban művelt és képzett tagot számlál, oly mély lethargiába eshetett.

Pedig ki a községi jegyzők helyzetét szemben a hatóságokkal és községekkel ismeri, ki azt is tudja, mennyi terhet, felelősséget, sokszor keserű üldözötést kénytelen elviselni; ki előtt nem titok, hogy elaggott és munka-képtelenné vált jegyzők, azok özvegyeik és árváikról alig-alig van névleg gondoskodva: az megítélészel csudálkozik azon miként lehet egy oly testület saját jól felfogott leg-szentebb érdekeivel szemben oly annyira tétlen.

Ilyetén lehangoló körülmények közepette valóban élénk örömmel üdvözöltük Onossy Mátyás képviselő úr kezdeményezését. — Az országgyűlés f. évi május 15-iki ülésén aziránt interpellálta a belügyért, ha van-e tudomása arról, hogy a községi törvény világos szabványa dacára a jegyzők agkorukra nézve, úgy azok özvegyei és árvái kellően biztosítva nincsenek?

Ezen interpelláció új életre ébresztette a községi jegyzőket. Onossy képviselő úr továbbá támogatását sem vonta meg ezen testülettől.

Egyes jegyzők most lázas tevékenységre gyuladtak és mitsem törődne a közöny szülte roppant nehézségekkel, az áldozatokkal időben, munkában és pénzben, kortársaikat szinte cselekvésre ösztönözték, egyesülésre felhívták és a társulati működés körébe bevonni törekedtek.

A mozgalom élén Mohaupt Mihály oszterni (Torontálmegye). Turcsányi Klopodjai, Kakujay bessenyoí, Hofbauer kis-becskeréki, Kiss Béla becskeréki, Valter neuhofi és több más jegyzők állanak. Lelek felhívásokban szoltak mélyen aluvó kartársaikhoz, kik között sokan megértették őket. Így jött létre f. évi június havában a temesvári jegyzőgyűlés, melynek eredménye jó hatással volt kartársaira. — Felfolyamodtak a kormányhoz és képviselőházhoz; így jött létre a zombolyai gyűlés aug. 6-án és 7-én.

Mint két gyűlésen Mohaupt Mihály elnökölve, különösen egy országos jegyzőgyűlés szükségességét hangsúlyozta.

A gyűlés az indítvány életrevalóságát elismervén, egy ily általános jegyzői gyűlés még ez évben leendő létesítésének előzárhatóságát kimondta; kimondta továbbá még azt is, hogy egy országos jegyző-egylet létesítésén buzgón működni fog.

Miután azonban a gyűlés ezt kimondta, egyúttal az is hangsúlyoztatott, hogy jegyzők részéről eddig saját érdekeikkel szemben tanusított közöny miatt egy oly egyszerű gyűlés létesítése egy vállalat, melyet igen is az összes jegyzők buzgalomával, de nem azok eddigi közönyével lehet végrehajtani. Az összes jegyzők buzgó tevékenysége szükséges, ezen a jegyzői testületre nézve oly fontos és életrejeit érintő terv keresztülvitelére; szükséges, hogy az ország jegyzői kerületenként érdekeiket tartsanak és mielőbb értekezletük eredményét, kifejtett nézeteik tolmácsolását Mohaupt ural közöljék, azon helyzetbe hozván őt ez által, hogy a szükséges intézkedéseket a nagy mű létesítésére fogathatja vesse.

Mi részünkről örömmel üdvözöljük a jegyzők ügyének buzgó apostolait fontos működése terükön, és midőn az önzetlen törekvésnek a legjobb sikert kívánjuk, egyszersmind kifejezést adunk azon reményünknek is, hogy a haza jegyzői fölfogván saját érdekeiket, tömegesen támogatandják a már sok áldozatot hozott kezdőket.

Magyar tisztviselők országos egyesülete.

Vidékről majd egyesek, majd többek nevében naponta ezen egyesület elnöksége és választmányához érkezű megkeresések és kérdézköszökökre egyenkint kimerítő választ nem adhatván, — de különben is, miután tapasztalásból tudva van, hogy hosszú vajadásu alakulás nem válik az illető egyesülésnek javára, nehogy ezen esetben is a vidéki érdekeltek ilyen fogalmak után indulva saját érdekeiket szem elől téveszék, ezen egyesület elnöksége szükségesnek és időszerekné látta a következőket a tisztviselők és szellemi munkások tudomására juttatni, és ezen érdeklődéshez képest figyelmökbe ajánlani.

A tisztviselői kérdés — ugyanis — felvetette magát pár év előtt már, de részint éppen a tisztviselőkné hazánkban zilált állapotánál fogva, hogy azok t. i. a társadalomban — figyelembe sem véve az egyes állásokkal járó felelősséget, figyelembe sem véve az azok irányában tett követeléseket, és talán éppen hátrányukra írva a szerény ellátásukból kifolyólag családfenntartási, gyermekevelési és a mindenképp feltett szükségeltető becsületes névnek megóvása tekintetében reagok háromlő terheket, — egyetemesen legalább jóformán személtába sem jönnek, vagy legfeljebb csak akkor, midőn elkövetett hiba vagy botlás miatt őket ostorozni lehet, — részint pedig önmaguk által ezen kérdésnek életbeléptetésénél elkövetett azon hibánál fogva, hogy a most folyó év tavaszáig csakis az állami tisztviselők — mintegy kiváltságosíthatni híven magukat — foglalkoztak vele; a vajadásnál tovább sem bírt haladni.

A sokat gyógyítani hivatott 1874. év e téren is megtevévén hatását, megértette az e kérdés körüli kezdeményezőkkel, mikép a maga képen a magán-tisztviselőket, s azokon túl a nemzetnek szellemi eszközökkel dolgozó munkásait egyáltalában — az egyik teletből a másikba való mozgás és vegyülés, s a munkálkodás közös eredményeiben érvényülő viszonynál fogva is egyiránt illeti; az ezen év tavaszán elmosódott jegezekkel a nemlétezés semmijévé enyésztek az imént említett csoportokat egymástól és érdekek terén eddig távol tartotta határok is, és bizonyítékul annak, hogy természetes alappal bíró dolgok elébb-utóbb életjelt adnak, az imént említett módon tömörült tisztviselő és szellemi munkások kérdésének képviselői és szóvivői pár száma menő számban ez évi május hó 30-án az egyesület kimondották, és Szilávy József val. bel. trszk. tanácsos ő nagyméltóságának elnökele alatt, Hoffmann Sándor közoktatásügyi ministerium-

beli titkár, és Danielik József kereskedelemügyi ministeriumbeli osztálytanácsos alelnökökkel, 40 rendes és 20 pótlógató álló választmányát, és 5 tagból álló felügyelő bizottságát megalkotta, alapszabályait elveiben megállapította, a választmányt bizván meg azontúl, hogy a különben a kezdeményezők által beterjesztett alapszabályokat alakilag áttekintse és jóváhagyás végett a kormányhoz beterjessze.

Ezen választmány e czélból június 11-én mint első ülésén — elnök ő nagyméltósága elnöklése alatt egybegyűlt, és belső alakulási munkáját meg is kezdé, — kijelölvén

a) az alapszabályok körüli teendők ellátásával;

b) a választmány teendőit szabályozó „Ügyrend“ készítésével foglalkozandó bizottságokat.

Az erre következőleg július 2-án tartott választmányi ülésben megállapított az alapszabályok szövege; intézkedés tételét azoknak felsőbb megerősítés végettí beterjesztése iránt, megválasztott az idegl. titkár és pénztárnok és intézkedés tételét az előző számadások rendbehozatala iránt.

Az alapszabályok július 11-én a belügyi ministeriumhoz beterjesztvén, a választmány az idővesztéstől már annyival inkább, mert az elvállalt megbízás két évi vajadás utáni szűlőségnek természetével bírván, gondos és tevékeny munkát kíván, óvakodni elvül kimondván, hogy mikorra az alapszabályok megerősítve visszaérkeznek, ő is a munkához teljesen készen álljon, július 16-án ülést tartott, ez alapszabályiban megállapított őt szakosztályt megalkotta, és megbizta ezeket, hogy mindenik feladatának természeté szerinti teendőit kebelében meg beszélje, és legközelebbi jövőre vonatkozó programját felállítsa.

Augusztus 11-én azonban az alapszabályok megerősítés nélkül és módosítási észrevételekkel terhelve érkeztek a ministeriumtól vissza, minél fogva, nehogy az ily módon módvő vált nehány hét még többre szaporodjék, már 13-án tanácskozára ült össze a választmány, a magas kormány által jelzett módosításokat megtette és a ministeri leirat értelmében átalakított alapszabályokat 21-én már bemutatás végett a városi hatóságnál ujból beterjesztette.

A tisztviselőség kebelében naponta élénken előtérbe lépő bajok orvoslásának vágya által vezérelve ezen választmány csakhogy immot közbeeső ideje az egyesületre kárba veszen, 18—19-én ülést tartott, s ez napokon „Ügyrend“-jét állapította meg, s a pénztár kezelésére vonatkozó szabályok készítése iránt intézkedett.

Az érdeklődéssel viseltető tisztelt olvasó ennyit a magyar tisztviselők országos egyesületének életéről tudván, szükséges, hogy addig is, míg a kormányhatóságilag megerősített alapszabályok tudomásvétel végett közbocsáthatnának; — az egyesülésnek okairól és céljairól, s a czélok elérésére kiszemelt eszközökről, a tagsági viszony és kötelességekről némi tájékozást nyerjen.

Az alakulás okai: a tisztviselőségnek elhanyagolt, tekintélytelen, elszigetelt és anyagiilag romlásba dől, mondhatni minden tekintetben zilált, s az 1868-ban a fizetésekből származó jövedelemnek adósságfizetés czéljából lefoglalhatását elrendelő törvény által teljesen megnyomorított, — minden további fejtegetést könnyen nélkülöz — állapotában rejlenek; czéljai pedig az éppen ezen állapot által okozott, a végső perczben már segélyért kiáltó bajok orvoslása, s a végből, hogy maga a nemzet és a hazafiság érdekében ezen annyi ezer munkásnak szellemi, társadalmi és anyagi ügyei javulást hozó utba igazíthatassanak, s általában ezen testületnek hathatós képviseltetést nyerhessenek a hivatottak csekély áldozattal járó egyesülésre szólíthatnak.

Az e czélra kiszemelt eszközök a czélnak emberbaráti természeténél fogva szintén főleg és csupán erkölcsi természetű, és közhasznú intézkedésekben kerestetvén, mindennemű üzérkedés ki van zárva és az egyesület oda fog hatni, hogy a tisztviselőség és szellemi mun-

Állott elibém és szóla hozzám ilyenénképen:

„Talán tudja az úr, mit jelent ez bakanyelven: „Kehrt euch!“ A körülmények és bájós uszoncznöm élénken óhajják, hogy ön e hadi mozdulatot tüstént foganatosítsa!“

Mire én válaszoltam:

„A jelzett mozdulatra nem érzem magamat hajlandónak. Nem tudok a „Corpus juris“-ban olyan paragrafust, mely a folyó partján a sétát vagy ácsorgást tiltaná. Amilyen szabad a tenger kikötője, ép oly szabad a Begapart.“

Ily szellemben folyt a tárgyalás még egy ideig; míg végre egységessé került a dolog: én a nők iránt való udvariasság tekintetéből tovább mentem, vigasztalólvá, hogy bizonyára voltak elődeim és utódaim is, kik Rosenfeld részéről hasonló megtámadásban részesültek.

Az egészben most már kettő a csodálatos. Egy az, hogy a „szabad Begapart“ kérdésében nem futja ki dühét Rosenfeld valamely fog-csikorító „Eingesendet“-ben; más az, hogy uszodájának szemérmes látogatói mindéddig nem gyűjtöttek gombostűpenzükből egy nagy ponyvára, mely az uszoda-kulisszák titkait elfedni leendene hivatva.

Pedig meg fogják nekem engedni Jerikhónak vízben fürdő rózsái, hogy — bolond légy az, mely nem száll rá a födétlen mézeskalácsra.

Jó tanácsom tehát az: „Spanyol falat az uszoda köré!“ Amfibios.

rendelnek oda és a „Fischerlied“ méla hangjai mellett uszkálva, belé zengenek nyfá-énekkel, melylyel oda csábitják a Begapartján kódorgó Ulysszeszt.

Igy esett ez szegény fejünknek is. Egy szép július reggelen dragadérozsz bodor füstjét eregetve, járkáltam az amerikai Begapartnak libatoppal benőtt pázsitján. Járkáltam, mint a magam-szöru ember szokott a hónap vége felé, gondolkozva a pénz mulandóságán és epedőn kívánva a jövő hónapnak olomlábbal közölgő „elsejét.“ Mindenki tudja, hogy ilyenkor nem tőri az ember roszban a fejét. És mégis....

Nyeggetyű siró hangjai ütöttek meg fülemet, Rosenfeld uszodájából hangzottak felém. Elbűvölten álltam meg és — mit láttam? Vértől s husból való némbereket, akik Évától abban különböztek, hogy a modern divat szellemében függőfelevél helyett fodros uszó-nadrágot viseltek, mely lúcsos voltában a testhez simult és annál inkább előlítottta a bámuló szemnek a hullámzó idomokat. „Vakulj meg szem! nemulj el ajk!“ — mondaná Shakespeare; — én azonban nem vakultam meg, sőt inkább néztem, mintha mindegyik szemem akkora volt volna, mint az „Ezeregy éjszaka“ egyszemű óriásáé és láttam.... láttam, hogy egy szöke nyfá ujjal mutat reám; láttam, hogy az uszoda bürűjéről a partra ugrik valaki és egyenesen nekem tart.... Jupiter volt-e ez, aki megboszuljon merészségemért és varanggyá, vagy más csuszó-mászó állattá változtasson? — Nem volt Zeus, hanem egy kis isten: Rosenfeld úr, az uszoda gazdája vagy talán eunuchja.

kások által, a becsület, a kötelesség s az együvé tartozás érzetének apólasa által egyekben úgy mint testületekben egymást kölcsönösen támogassák, — anyagilag szintén — a mennyiben lehetséges lehet, — a tagsági díjakból megtakarított és más módok által létesített jótékony alapok segítségével elszegényedett, betegségekben vagy aggságban szünlődő egyesek, továbbá özvegyeik és árvaik ügyeinek felkarolása által, egymás iránt emberbaráti kötelességeket teljesítsenek; háztartási tekintetben pedig — egyelőre ugyancsak — a kereskedő házakkal, iparosokkal és szállító intézetekkel és telepekké létrehozott árkedvezmények iránti egyezmények által könnyebbé tehető a vidéki tagok irányában különben a fővárosban lakók minden alkalommal és esetben lehetőleg közben járjanak.

E célra a fővárosban állandó találkozási és tanácskozási helyiségek tartanak, mely egyúttal Casino minőségében hasznos olvasmány (a kockázatos játékok szigorú kizárásával) szórakozási eszközökkel ellátott, minnek fentartásához a fővárosi tagok 6, a vidékiek évi 1 forint tagsági díjjal kötelezettek járulni.

Az egyesületi választmány megbízásából ideiglenes titkár: Mikár Zsigmond.

A halottak elégetéséről.

Dr. Elischer Gyulától.
(Folytatás.)

Legkevésbé van igazuk azoknak, kik azon eszmén alapítják ellenkezésüket, hogy az elégetés minden társadalmi és egyházi szokást felforgat, mert annak ezekkel teljességgel nincsen semmi köze. A halottak kiterítése, — kivitelezése a halottak helyére, az egyházi áldás és szertartás bármely vallás és rítus szerint érintetlenül megmaradnak, kinek-kinek saját lelkiismerete, szokása és hitéhez képest. Sokak előtt kegyeletlen eljárásnak tűnik fel, hogy e szerint a halottakat egy előre meghatározott vegyi folyamatnak vetjük alá, sőt azokkal e szerint, mondhatnám, kalmárilag rövid uton bánunk el. Bővebben fejtegettük fentebb, miként történik a holttest elégetése a földben is s a halott átadása a sírásoknak jelenben semmi más, mint a mi lesz az elégetési intézet személyzetének átadás a jövőben; ez tehát nem tesz különbséget. Ha pedig katolikus szempontból azon ellenvetés tétetik, hogy az elégetés által megsemmisülnek azok relikviái, kiket egykor talán szenteknek fogna az egyház tekinteni, ezzel szemben nekünk sokkal biztosabbnak látszik azoknak hitesez azonososságú hamvait tisztelni szent maradványként, mint a vak esetre bízni, hogy az illető jeles egyének mulandó részeit századokon át megőrizzék.

Némelyek az előforduló tetszhalál és gyakran törvény által követelt kiadását (exhumatio) eseteit hozzák fel ellenérvekül s ezek oly fontos kérdések, melyekről érdemes kissé hosszabban gondolkozunk.

Nem is tekintve azt, hogy a tetszhalálnak határozottan bizonyított esete emberemlékezet óta nem fordult elő, haladt már annyira az orvosi tudomány, az emberiség üdvét, jólétét célzó törekvéseiben, hogy általános merevgörös felléptét — mert csak ezt lehet orvosilag tetszhalál alatt érteni, — meg tudja a haláltól különböztetni. Igaz, hogy vannak sokan, kiket nem nyugtat meg az orvosi tudományban való hit, mert az náluk hiányzik; de alig lesznek ezek is képesek kitalálni, miként fog a sírjában felebedő elemetett egyén ismét jelentkezni az élők közt, ha csak nem valami szellességek, Romeo Juliájaként; mire azonban a halandók közül legtöbbször alig lesz alkalma.

Eltemetés és elégetés tehát egyaránt kizárják az életbe visszatérés lehetőségét; ott pedig, hol eléggé biztos halottvizsgálat nem történik, gondoskodnia kell arról az államnak, hogy az államtalok egy iszonyú rémképtől megszabaduljanak.

Hasonlóan az állami rendőrség feladata az is, hogy a halott-kiszáratás feleslegessé tevő intézkedések megtegye, miután a törvényszéki vegyész legtöbbször képes ugyan a holttestekből kiadatása után bizonyos anorganikus mérgeket előállítani, azokat kimutatni, de egy teljesen szétrothadt testben az organikus mérgeket alig fogja biztosan felfedezhetni, s így teljes eredményre a vizsgálat nem vezethet; az előbbi anyagokat pedig a test hamujában is biztosan kimutathatja, sérüléseket pedig egy szétbomlott megrothadt testen, bármily kézzel foghatóak lettek legyen is azok előbb, még a legügyesebb boncnok sem képes felismerni. Mindkét esetet illetőleg fősúly a lehetőleg pontos halott-vizsgálatra fektetendő, melyet el kellene rendelni minden legparányibb gyanu mellett; a halottak felboncoltatása ugy is mindig jobban terjedvén a közönség között.

Ezen eljárás behozatala — megtörsége az utnak, melyen a bűnök elküvetését megelőzni lehet, ez ismét az egészségügyi és állami rendőrség feladata és kötelessége, mely a szükséges személyzetet, jól kiképezett boncnokokat érte, könnyen fogja megszerezhetni, az igazság és tudomány üdvére az emberiség jólétének előnyére.

Vége néemelyek nem látják be, miként lehetne a holttesteket nagy tűz és sok költség nélkül elégetni. Ezen utolsó ellenvetés teszi szükségessé azon methodusok megismertetését, melyek a célból ajánlottak, hogy a halott elégetés műveletet kellemessé, ártatlanná s ezen — mi szintén sokat nyom a mértékben — olcsóvá tenni lehessen. Azt természetesen nem szabad hinnünk, hogy ma is egy római vagy görög divatu és szerkezetű rögussal lehet dolgunk. Hála műszaki ismereteink tökéletesülésének, e kérdések ma már csaknem teljesen, a legnagyobb megelégedésre megoldvák s készülékek

által van a felelet előtűntetve, melyeket részint a bécsi kiállításról, részint képes lapokból ismerhetünk már és így ezekkel röviden végezhetünk.
(Vége következik.)

Panaszok a közönség köréből.)

Tekintetes szerkesztő úr!

Mint hogy hatósági közegeink előttem ismeretlen okból a fektelen német ajku legényeknek esténkénti rakoncátlanúságáért átnézők, ennél fogva kérem legyen szives lapjába e néhány sort felvenni mi által talán orvosolva lesz a bajon, s nem kell ezentúl attól tartanunk hogy éjnek idején a 30—40 tagból álló s az utcákon tele torokkal ordító legényesség ablakainkat sorba beveri mint ezt nem rég P. M. úr házán ok nélkül tették.

Továbbá ha a legényeknek szigorúan meg lesz tiltva esténkénti az utcákon csoportosan bitangolni, úgy nem lesz kitéve egy nő férje kíséretében már 9 óra előtt is a szemtelen suhancok aljas magaviseletének és megjegyzéseinek.

Bega-Szt.-Györgyön, 1874. aug. 28-án.

K.

VIDEKI LEVELEZÉS.

K. (Szt. István napjának megünneplése Perlaszon.) E f. é. aug. 19-én este tarazzok durrogása hirdeté hogy másnap Szt. István napja van, és hogy Perlasz város a azt először ünnepli meg, ezt pedig oly fényesen ünnepelte hogy minden jó hazafinak a lelke örülhetett midőn látta, hogy Perlasz városának lakossága mily szívből jövő örömmel és készséggel igyekezik loyálisának és az anyaországához való ragaszkodásának külsőleg is kifejezést adni; az által hogy az ország patronusának emlékét a nagy naphoz méltólag ünnepli meg.

Augusztus 20-án 5 órakor reggel ismét tarazzok durrogás és harangzugas hirdeté az ünnepet, tíz órakor először a róm. kath., azután a szerb templomban tartott isteni tiszteletlen róvta le a közönség a kegyelet adóját. (Mind két templom zsufolásig tele volt.) Visszatérve a templomból értésünkre esett, hogy megyénk szeretett alispánja közönségünkön utazik keresztül, hivatalos teendője elintézésé végett, alig értesült ezen örömhírről t. közönség, azonnal elő ált nyolcz fogat és ki csak felkapozkodhatott felkapozkodott a kocsiakra, hogy kedves alispánját már a város előtt üdvözölhesse. De alig értünk ki a városból már láttuk Bukovala Filakt úr fogatját ki közibünk hozta a kedvelt férfit, így visszafordulva jött a vonat ismét a városba, hova beérkezve a tarazzok ismét megkezdék morgásukat, és hirdették vele hogy kedves vendégünk van kit mindenki tárt karokkal és öszinte szívvel fogad.

Két órakor alispán úr elnöklete alatt megkezdődött a 80 tagból álló díszbeid, alispán úr ő nagysága a királyi pár ő felségeik, nem különben Rudolf koronaherceg ő fensége, és az egész uralkodó házért emelt poharat, ezután a magas ministeriumért, és főispán ő Méltóságáért, kinek jelen nem létét öszinte szívből fajtala mindenki, erre Murgu József járásbíró ur a nap jelentőségét egy igen sikerült toasztban fejezte ki, mire alispán úr a hivatalos jellegű ebédet befejeztettek nyilvánítá. Ez után megkezdődtek a szerb, magyar és német nyelven mondott felköszöntések, a főispán és alispán urakért, az egyetértésért, Deák Ferencz nagy hazánkfiáért, a kerület képviselőjéért, a népért, egy lelkes és buzgó járásbírákné ki magának, tapintatos magartatása által rövid idő alatt közbecsület és bizalmat kiérdemelte, és sok másokéért. Alispán úr hivatalos teendője végett nagy sajnálkozásunkra öt óra tájba elhagyott mindkét. A társaság mely már mintegy 150-re szaporodott együtt maradt és örömmel nézte a fiatalág jövedvő coloját mely estig az udvarban lelkesen lejtegett.

Nyolcz óra tájban megérkezett a nők szép koszoruja, és vig zene mellett lehet mondani kivilágos kiviradig, mert 8 órakor reggel oszoltunk szét, jártuk a csárdást, kolot és más tánczokat, mindennit tökéletes egyetértés, jó kedv és bizalom uralgott; ezen nap Perlasz város emlékkönyvében felejlhetlen fog maradni, és büszkén mondjuk hogy szívből örülünk, hogy honfiumi érzelmünknek kifejezést adhattunk és megvagyunk győződve, hogy a testvéri egyesülés nagy munkájának alapjához mi is járultunk némi anyaggal.

HIRHARANG.

* **Torontálmegye alispánjától.** 6840. sz. 1874. Valamennyi állandó választmányi tag urnak. E folyó 1874. évi május 5-én tartott közgyűlésnek 268. sz. a. kelt határozatával a rendes őszi közgyűlés megtartására folyó évi október 5-ke lévén kitűzve, ezt pedig az 1870. évi XLII. t. cz. 44. §-ában elősorolt ügyeknek s általában az önkormányzat fontosabb ügyeinek előkészítése céljából az állandó választmánynak megelöznie kellett, e célra tárgyalási határnapul f. évi szeptember 14-ikét s következő napjait a megye székház nagy termében tűzöm ki. Melyre tekintetes állandó választmányi tag urat ezennel hivatalos tisztelettel meghívom. Kelt N.-Beckereken, 1874. évi augusztus 5-én. Dániel János, alispán.

* **Polgármesteri választás.** Mint értesülünk városunkban az annyira fontos polgármesteri választás e f. hó 19-én fog megtartatni. — Tehát most már itt az ideje, hogy e

*) E rovat alatt közölt cikkekért nem vállal felelősséget a Szerk.

fontos tárgy mikénti elintézésén tanácskozunk. — Jó volna e tárgyban egy értekezetet összehívni, és a jelöltben megállapodni.

* **Német színészet.** A városi színházat Mathes német színigazgató vette ki a teli idejére. Ha kivette az az ő dolga, de hogy mi 24 előadásért 75 frot fizessünk egy páholyért, abból ugyan semmi sem lesz, s ha az árszabályokon nem változtat, bizony hamar becsukhatja a boltot.

* **Őszi gyakorlatok.** A tartalékosok nagy számmal jöttek össze városunkban, hogy az őszi gyakorlatokban részt vehessenek.

* **Végtárgyalás.** A lazáröldi gyilkosság ügye f. hó 4-én fog tárgyalatni, s abban ítélet hozatni.

* **Áradás.** A Tisza folyó hirtelen megáradt, a Duna pedig Szlankaménél — valóságos tenger kinézéssel bir — annyira kiöntött.

* **Inség.** Valkány közsege jelentést tett a megyénél azon inségről, mely a közsegeben létezik, s egyszersmind 3000 mérő vetőmagért könyörög, különben az elhalálnak lesz kitéve. Köztudomásu dolog, hogy e szegény közsege már évek óta folytonosan rossz termésben részesül, s e miatt adóját sem képes fizetni. — Jó volna e közseget felmenteni egy időre, az adóvégrehajtása alól. — A megye mindent el fog követni, hogy ez inséggel sújtott közsegen töle kitelhetőleg segítsen.

* **Polgár Karoly, Karolina özvegy Fodor Pálné, Ignác, Krisztina Hetessy Dánielné** magok, gyermekeik és rokonok nevében mély fájdalommal jelentik szeretett testvéröknek id. **Polgár Mihály** úrnak, hitese ügyvédnek, s a dunamelléki hely. hitv. egyházkerület v. főjegyzőjének, folyó 1874-ik évi augusztus 24. este 9 órakor életének 60-ik évében, rövid szenvedés után a gyűlöletben történt gyászos elhunytát. — A boldogult hült tetemei folyó augusztus 27-én, délután 4 órakor, a hely. hitv. egyház szertartása szerint fognak Pesten a keresepüti köztemetőbe letétni. — Budapest, 1874. augusztus 24-én. — Béke hamvaira! Áldás emlékére!

* **Özvegy ivándi Karácson Istvánné, szül. gyűlvézi Dadányi Anastasia, özv. bobdai ifj. Gyertyánffy Dávidné, szül. ivándi Karácson Vilma, özvegy zombori Rónay Jánosné, szül. ivándi Karácson Emilia és ivándi Karácson Czeccilia** a maguk és a nagyszámú rokonság nevében mélyen megszorodott szívvel jelentik forrón szeretett férjének, illetőleg testvéröknek és rokonuknak ivándi **Karácson István** úrnak, f. hó 21-én, reggel 9 órakor, Rékason (Temesmegyében) hosszas és fájdalmas betegség után, életének 70-ik és boldog házasságának 42-ik évében történt gyászos elhunytát. — A boldogultnak hült tetemei hétfőn, f. hó 24-én, délután 5 órakor, Pesten a keresepüti-ut melletti temetőben levő halottas-teremből fognak a családi sírboliba örök nyugalomra letétni. — Az engesztelő szent miseáldozatok pedig f. hó 25-én, délelőtt 11 órakor a szent Ferenczrendűek templomában fognak bemutatlatni. — Rékason, 1874. augusztus 21-én. — Béke hamvaira!

* **A „Vasárnapi Ujság“** aug. 30-iki száma a következő tartalommal jelent meg: Bock Ernő (arcképpel). — Prolog a székesfehérvári színház megnyitására, Jókai Mórtól. — A kilenczedik. (Elbeszélés, Benedek-Büttner Linától.) — A természetvizsgálók győri nagygyűlésének kiránduló helyei: I. A magyar-óvári felsőbb gazd. tanintézet. II. A lebényi templom (két képpel). — Az országghaza vakációkor (képpel). — A harangokról. — Tenger alatti vasúlya Anglia és Franciaország közt. — Utazás a tenger alatt. (Regény képekkel illusztrálva.) — A svéd partokon, II. — A történelmi társulat gyűlése Besztercebányán. — A természetvizsgálók nagygyűlése Győről. — A székesfehérvári színház megnyitása. — A hétről. (Tárca.) — Irodalom és művészet, stb. rendes rovatok.

* **A „Jogtudományi Közlöny“** 35-ik száma a következő tartalommal jelent meg: A köteles részről. Dr. Katona Mór, jogtanár úrtól. — A görög bányatörvény és a Laurion-kérdés. Dr. Sipos Árpád, jogakadémiai tanár úrtól. — Törvénykezési szemle. — Örökösödési vitás kérdések. — Különlék. — Melleklet: Rendelekek. — Curiai határozatok.

* **Helyreigazítás.** A „Temesi Lapok“ ma megjelent száma azon „biztos forrásból“ merített hírt hozza, hogy takarékpénztárunk f. hó 28-án kiraboltatott volna. — Bátor vagyunk a t. szerkesztőseget figyelmeztetni, hogy ezen közlemény egy gonosz szándoku kóhólmány. Tisztelettel alázatos szolgai nagy-kikindai takarékpénztár: Wolsinger, igazgató. Nagy-Kikinda, 1874. augusztus 30-án.

* **Torontálmegye közgyűléséről az idő rövidsége miatt jelenleg terjedelmesebben nem referálhattunk, de fentartjuk jövő számunkban e tárgyhoz bővebben hozzászólani.**

TÖRVÉNYTEREM.

1874-ik évi augusztus 29-én a n.-becskereki e. f. kir. törvényszékénél a nyílt ajtónál tartott nyilvános ülésében következő perek előadattak:

Előadó: STANKOVITS GYÖRGY, kir. törv. bíró. 2982. sz. polg. 1874. — Moits Milan és társai felperecsnek, Radojcsity Jelena (Lela) alperes ellen, Moits Józsa utáni hagyatékának kiadása tárgyában.

4088. sz. polg. 1874. — Nestis Glisa végrehajtott felperecsnek, Dologusin Tanaszia végrehajtott szünetelt alperes ellen, franyovai 257. sz. tjvk. tulajdonjog arányának 1/3 részben leendő megállapítása iránt.

4849. sz. polg. 1874. — Farkits Arszs és Mita felperecsnek, Szaviesin Ranko hagyatékának örökösök képviselőitelen alperes ellen 630 ft. és jár. iránt.

1874. évi szeptember 2-án:

Előadó: SZALAY IMRE kir. széki bíró. 4950. sz. 1874. — Ogunyanov Józsinak, Batyanov Neeca ellen, ház hely s szaraz-malom felének birtokába tényleges átengedése és 1865. évi június 16-án elvont évenkénti 50 frot haszonvételek megterítése iránti pere.

1874. évi szeptember 3-án:

Előadó: STANKOVITS GYÖRGY, kir. törv. bíró. 3398. sz. polg. 1874. — Sztaitis férj. Angyelkovits Draginya felperecsnek, özvegy Sztaitis Szidonia és érdektársai alperesek ellen, végrendelet érvénytelenítése és n.-becskereki 570. sz. tjvk. foglalt ingatlanok 1/2 részének tulajdona és birtoka tárgyában,

Közgazdaság.

Claviceps purpurea. — Az anyarozsgomba.
Dr. Mutterferm-Filj.
(Folytatás.)

Claviceps purpurea nevet visel csak néhány év óta ama gomba, mely leginkább a rozskalaszokban ama sajátosság, a többi szemeknél rendszeren hosszab, hasáb alakú, vagy három többé kevésbé tompa éllel ellátott, nem ritkán görbe, fölül barázdás, hasadt és minden rend nélkül elterülő mélyedésekkel bíró kinövéséket okozza, melyeket mi anyarozs, Secale cornutum, név alatt ismerünk. Az anyarozsgommal friss állapotban hajlékony, rugékony, száraz állapotban törékeny, kemény, száruallomány. Tetején találni rendszeren sipkaalakú és világosszínű anyagot, mely sötétviolet aláján csak lazán áll és későbbben magától le hull. — A hasadékokon keresztül láthatni a mag feléres belsejét, melynek sejjei tetemes olajmennyiséget látszanak tartalmazni, mivel rosz ízű és maga körül avas zápot terjeszt. A rozson és árpan kívül találni ily állapot magvakat még más gabonaműveken is, igen gyakran ama füveken, melyek takarmányul szolgálnak. Ha e kinövésék a rozson előfordulnak, akkor a német a beteges magnak „Mutterferm“ nevet ad (Secale cornutum seu luxurians. Mater secalis. Orga — Clavis secalinis etc.) mely elnevezés csak annyiban volna igazolható, a menyiben az anyarozs kiváló nagyságára vonatkozik. Tekintve azonban az anyarozs rohadt szagú anyagát, helyesebben nevezetnek talán Mutterferm, mert némelyek csakugyan azt tartják, hogy e két szó: Mutter és Mober az alsó szász szójárás szerint feleséreltettek *).

Az árszazmekk elnyemő eltorzítása a németben Mutterferm név alatt földül elő.

Ezen kinövésék keletkezésének oka, tulajdon-ságai és hatása, különösen a mi az általa előidéztet betegséget, az ugynevezett morbus cerealis-t illeti, különféle véleményeket ébresztett a tudósok fejében. — E tárgy alapos és tudományos megfigyése igen soká homályban maradt, jölehet nem egy praktikus gazd, sőt orvosok is — majdnem két évszázadon keresztül foglalkoztak vele. Végbefejezéséhez csak az újabb irányu tudomány emberei által jutott, igen ama férfiak által, kiknek megbeszélhetlen munkálkodása nélkül praktikus gazdáink még ma is nem egy babonás nézetben élének az egyik vagy a másik növénybetegséget illetőleg, amind ezt a roszbetegség körül felmerült és általam előadandó különféle teóriák történeti kifejlődése is bizonyítja.

A régi időben az anyarozs okát hány ember figyelmére csak méltatta az evel való bibelődést, mindenki más és más körülményeknek tulajdonította. Így pl. Dr. Ort nevű tudós lelkészétől a 17-ik századból egy erről szóló irat maradt fenn, melyben az állítatik, hogy a rozsnak szóban lévő betegséget a gyakori zivatorkok okozták, oly időben, midőn az még virágzásban van. Ekkor Ort szerint vagy a virág, vagy a két kifejlődésben levő szemecske megsérültek, minek következtében a későbbi táplálására nélkülözhetlen nedved magában zárva nem tarthatja.

Másként vélekedik erről bizonyos Hube, ki a „Randvürtty“ című munkájában különös észlelései nyomán megint azt jegyezte fel, hogy a Secale cornutum keletkezésének oka nem lehet más, mint a túlságosan megszapordott tápnedv a kalászbán, mely részint jóra részint rozsrta t. i. anyarozsra feldolgoztatik a növény által. De kérdezzük csak Hube úrtól, miért változtatja meg a túlságos tápnedv csak az egyik szem színét, miért nem találni e színváltozást a többi szemeknél is, melyek ugyanazon nedv által tápláltak? Mit jelentessen e kifejezés túlságosan megszapordott tápnedv, mely részint jóra, részint rozsrta feldolgoztatik? És miután Hube szerint az anyarozs is egy és ugyanazon romlatlan és egészséges, csak nagy mennyiségű tápnedv hozta létre, miként magyarázza Hube ama tapasztalást, hogy az anyarozs kalászok majdnem mindig igen gyöngék és soványzsemiek? Mind oly kérdések, melyekre mint Rössig tanár mondja, Hube kortásainak nora pos sumus-sal felelt!

(Folytatása következik.)

XXX Az ugorka savanyítás ideje lévén, elmondjuk a savanyítás egy igen egyszerű módját. A besavanyítandó ugorkát egy edénybe kell tenni és nagy mennyiségű sóval behinteni. A sóban maradt az ugorka 24 óráig át, és kijön belőle bűdös, zöld és piszkos lé. — E levelet le kell önteni, az ugorkát pedig egy kis ezetben jól megmosni, azután a hordócskába rakni, és tiszta hideg boreccelt felönteni. Nem kell az ugorkát az eddigi szokás szerint leforrázni, mi által gyakran bőrük is lehámlott; — nem kell az ezetet felforraltatni, s egyáltalában nem kell vele mesterkélteni. Nem szükséges holmi fűszereket rakni a hordócskába, csak egy pár darab tormát a fenekére, mert ez akadályozza a penészt. — Az így besavanyított ugorka kemény, zöld és egészséges marad, mert a beteg anyag a besózás következtében eltávolítatik belőle. Ha valaki szereti, hogy az ugorkának egy kis erőssége legyen, keverjen közéjé néhány nagyon erős kis zöld paprikát és lesz neki a legjobb ízű savanyu ugorkája. — Probatum est. —

X Nem lesz érdektelen a házi asszonyokat figyelméztetni, hogy ha róza bogórt (Hertscherli) befűznek, öntsenek minden fontra tíz csepp lefinomabb róza olajat, megköszönnek nekünk e figyelméztetést, mert igen finom csemegéjük lesz.

*) Ennél fogva a magyar szószerint lefordított elnevezése is helytelen.

2891. sz. k. i. 1874.

Hirdetmény.

A helybeli gymnasiumi alap tulajdonát képező, s temesvári utcában fekvő 1537. számú Milyi-fele ház, mint szintén kigyó utcában lévő 694. számú Weber-fele ház, szabad kézből eladandók lévén; erről a venni szándékozók azzal értesítettek, hogy az eladásra vonatkozó feltételek a polgármesteri hivatalnál, a hivatalos órákban mindenkor megtekinthetők.

Nagy-Becskereken, 1874. évi augusztus 22-én.

Kulifay Lajos,
h. polgármester.

Zahl 2891.

Kundmachung.

Das in der Temesvárer Gasse gelegene, das Eigenthum des hiesigen Gymnasial-Fundes bildende Milyi'sche Haus Nr. 1537, wie auch das in der Schlangengasse befindliche Weber'sche Haus No 694 sind aus freier Hand zu verkaufen, wovon die Kauflustigen mit dem verständigt werden, daß die auf den Verkauf bezughabenden Bedingungen beim Bürgermeisteramte während der Amtsstunden zu jeder Zeit eingesehen werden können.

Gr.-Becskerec, am 22. August 1874.

Ludwig Kulifay,
i. Bürgermeister.

Br. 2891.

Објава.

У темишварски сокак лежећа и сопственост овдашњег гимназијалног фонда стварајућа Милићева кућа бр. 1537 као и у такозваној змијинској улици (Schlangengasse) налажећа се Веберова кућа бр. 694 продаваће ду се из слободне руке; о којем се купици с тим извешћују, да на истој продаји односећа се условља код градоначалническог уреда између званичних сатова у свако време увидити се могу.

У Бел.-Бечкереку, 10. (22.) августа 1874.

Лудвиг Кулифај,
прив. градоначалник.

2234. sz. k. i. 1874.

Hirdetmény.

A községi iskolaalap tulajdonát képező, s az oppovai városnegyed oldalán fekvő, 10 hold és 1554 □-ölnyi szántó-föld három egymasután következő évre, vagyis 1874-ik évi november 1-től 1877. évi október 31-ig, nyilvános árverés útján haszonbérbe fog adatni; árverési határidőül és helyül a folyó évi szeptember 6-ának délutáni 4 órája a város-háza nagy termében tüzetik ki.

Miről a bérleni szándékozók azzal értesítettek, hogy az árverési feltételek a városi kiadó hivatalban előre is megtekinthetők, s hogy az árverésnél az előbbi bérösszeg 10% lesz bánatpénzként leteendő.

Nagy-Becskereken, 1874. évi augusztus 22-én.

Kulifay Lajos,
h. polgármester.

Zahl 2234.

Kundmachung.

Die das Eigenthum des Communal-Schulfundes bildenden, auf der Seite des Oppovaeer Stadtviertels gelegenen 10 Jode und 1554 □-öln. Ackerfeld werden auf drei nacheinander folgende Jahre, d. i. auf die Zeit vom 1. November 1874 bis 31. Oktober 1877 im Wege der öffentlichen Licitation in Pacht gegeben; die Zeit und der Ort der Licitation wird auf den 6. September i. J., 4 Uhr Nachmittags, im großen Rathhause saale festgesetzt.

Wovon die Pachtlustigen mit dem verständigt werden, daß die Licitations-Bedingnisse im städt. Expeditionsamte eingesehen werden können, und daß bei der Licitation 10% des vorherigen Pachtbetrages als Reuegeld zu erlegen sein werden.

Gr.-Becskerec, am 22. August 1874.

Ludwig Kulifay,
i. Bürgermeister.

Br. 2234.

Објава.

Сопственост општинског школског фонда стварајући, на страни оповачке четврти лежећи 10 данаца и 1554 □ фати ораће земље, издаваће се на три једно за друго следеће године и то на време од 1. новембра 1874. до 31. октобра 1877. године путем јавне дражбе под аренду; време и место лиценцијације одређује се за 6. септембра т. г. по римск. кал. у 4 сата после подне у великој дворани.

О чему се закупници с тим извешћују, да дражбена условља у варошком одправничком звању и у напред прегледати могу, и да се код дражбе 10% пређашње закупнице као пишманлук положити има.

У Бел.-Бечкереку, 22. (10.) августа 1874.

Лудвиг Кулифај,
прив. градоначалник.

3221. sz. k. i. 1874.

Hirdetmény.

A Nagy-Becskerek városának tulajdonát képező casinói épületben lévő vendéglő és kocsmái helyiségek három egymasután következő évre, vagyis a folyó évi november 1-től 1877. évi október 31-ig, nyilvános árverés útján bérbe fognak adatni, árverési határidőül és helyül a folyó évi szeptember 20-ának délutáni 4 órája, a város-háza nagy termében tüzetik ki; miről a bérleni szándékozók azzal értesítettek, hogy az árverési feltételek a városi kiadó hivatalban, a hivatalos órákban bármikor előre is megtekinthetők, és hogy bánatpénzül az előbbi évi bérösszeg 10%-a lesz leteendő.

Nagy-Becskereken, 1874. évi augusztus 22-én.

Kulifay Lajos,
h. polgármester.

Zahl 3221.

Kundmachung.

Die in dem, das Eigenthum der Stadt Groß-Becskerec bildenden Casino-Gebäude befindlichen Gasthaus- und Schanklokalitäten werden auf drei nacheinander folgenden Jahre, d. i. auf die Zeit vom 1. November 1874 bis 31. Oktober 1877 im Wege der öffentlichen Licitation in Pacht gegeben. Die Zeit und der Ort der Licitation wird auf den 20. September i. J. 4 Uhr Nachmittags im großen Rathhause saale festgesetzt.

Wovon die Pachtlustigen mit dem verständigt werden, daß die Licitationsbedingungen im städt. Expeditions-Amte während der Amtsstunden zu jeder Zeit auch vorans eingesehen werden können, und daß 10% des vorherigen jährlichen Pachtbetrages als Reuegeld zu erlegen sein wird.

Gr.-Becskerec, am 22. August 1874.

Ludwig Kulifay,
i. Bürgermeister.

Felelős szerkesztő: Balás Frigyes.

Broj 3221.

Објава.

У сопственост вароши Бел.-Бечкерек стварајуће касинско здање налажеће се гостионичке и крмарске просторије, издаваће ду се на три једно за друго следеће године и то за време од 1. новембра 1874. до 31. октобра 1877. године путем јавне лиценцијације под аренду. Време и место лиценцијације одређује се за 20. септембра т. г. по римск. кал. у 4 сата после подне у великој дворани; о којем се закупници с тим извешћују, да лиценцијација условља у варошком одправничком уреду, између званичних сатова у свако време и у напред прегледати могу, и да 10% пређашње годишње закупнице као пишманлук положити се има.

У Бел.-Бечкереку, 22. (10.) августа 1874.

Лудвиг Кулифај,
прив. градоначалник.

7555. sz. 1874.

Árlejtési hirdetmény.

Torontálmegye részéről ezennel közhírré tétetik, hogy I. A megye számára 1875. évi január 1-től egész 1877. évi december hó végéig szükségelt iródai ténta: 1000 itcze jó gubacsténta.

II. A megye számára 1875. évi január 1-től egész 1877. évi december hó végéig szükségelt világítási és tisztogatási szerek: 56 mázsa és 65 font fehér, 45 fokú amerikai Petroleum; 900 darab nyírfa seprő.

III. A megye számára 1875. évi január 1-től egész 1877. évi december hó végéig szükségelt könyvkötői munka teljesítése, mely évenként 150 fnyi összegre rüg.

IV. A megye székház helyiségek ablakain 1875. évi január 1-től egész 1877. évi december hó végéig szükségelt üveges munka teljesítése, mely évenként 120 fnyi összegre rüg.

V. A megye székházban lévő Petroleumlámpák számára 1875. évi január 1-től egész 1877. évi december hó végéig megkívántató különféle bádóg szükségletek és henger-üvegek (Cylinder) szállítása, mely évenként 80 fnyi összegre rüg, átengedése tekintetéből folyó évi szeptember 14-én reggeli 9 órakor a megye székház nagy termében nyilvános árlejtés fog tartatni, melyre a vállalkozni kívánók 10% bánatpénzzel ellátva azon megjelöléssel hivatalnak meg, hogy írásbeli ajánlatuk bánatpénzzel ellátva, az árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s az árlejtés befejeztével nyilattnak ki, későbbben benyújtott ilyen ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Kelt N.-Becskereken, 1874. évi augusztus 25-én.

Torontálmegye alispáni hivatala.

5266. sz.

Pályázati hirdetmény.

A pancsovai, valamint perlaszi és alibunári szolgabírói járásokban az illető szolgabírói segédeknek a közös hadseregbe történt beléptéssel üresedésbe jött szolgabírói segédeknek a törvényes választás útján leendő betöltésére a megye bizottsága f. é. május 4-én s folytatólag tartott közgyűlésének 197. számú határozatával az e. f. évi rendes közgyűlésre az október 5-ik napjára tűzvéni ki, ez oly figyelmeztetéssel tétetik közzé: hogy az ezen állomásokra pályázni szándékozók folyamodványait az alispáni hivatalnál f. é. október 3-ig benyújtani kötelezvék.

Kelt N.-Becskereken, 1874. évi augusztus 25-én.

Dániel János,
alispán.

7501. sz.

Pályázati hirdetmény.

Miután a bekebelezett végvidéki részre rendszeresített almérnöki állomás f. é. májusi közgyűlésen folyamodók hiányában betölthető nem volt, ennek választás útján betöltésére ujalagos határidőül, a megye tek. bizottsága által f. é. május 4-én 134. számú határozattal f. é. október 5-ke tűzetik ki.

Ezen a tek. megye bizottsága által kitűzött határidő oly figyelmeztetéssel tétetik közzé: hogy az ezen állomásra pályázni szándékozók kérvényüket ezen alispáni hivatalhoz f. é. október 3-ig bemutatni kötelezvék.

Kelt N.-Becskereken, 1874. évi október 25-én.

Dániel János,
alispán.

6616. sz. 1874.

Pályázat.

Az 1871. évi XVIII. t. cz. 79. §-a által réam ruházott jognál fogva, és Nagy-Becskerek rendezett tanácsú város képviselő testületének, polgármesteri hivatala által velem közölt f. é. július 13-án tartott ülésének 31. számú megkereső határozatához képest, az ezen városnál elhalozás következtében üresedésbe jött évi 1500 frnyi fizetéssel ellátott polgármesteri állomásra, mely állomás f. évi szeptember 19-ik napján reggeli 10 órakor a város-háza nagy termében ugyan e czélra egybehívandó közgyűlés alkalmával választás útján lesz betöltendő, ezennel pályázatot hirdetek.

Pályázni kívánók tehát felhivatnak, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványait, melyekben az ezen állomásrai képességen, és a hivatalos magyar nyelvek tökéletes birásán kívül, még legalább is egy a városban divó nyelvnek ismerete is, — kimutatandó léssen — legfeljebb f. é. szeptember 17-ik napjáig alólírotnál mint a választás vezetésével törvényileg megbízott elnöknek adják be.

Kelt N.-Becskereken, 1874. évi augusztus 31-én.

Dániel János,
Torontálmegye alispánja.

5331. és 740. sz. polg. ex 1873. és 1874.

Hirdetmény.

A nagy-becskereki kir. törvényszék mint esőbíróság részéről felhivatnak mindazok, kik Kolláris István helybeli vagyonbukot vegyeskereskedőtől Kolláris Mihály valamint Tolveth és Franz kereskedői cég javára, még a esődkimondása előtt biztosítási végrehajtásilag lefoglalt kereskedésének elárverezéséből befolyt 987 fnyi összegre tulajdoni avagy elsőbbségi igénynyel birnak hogy ez iránti keresetüket jelen hirdetmény utolsó közzétételétől számítandó 15 nap alatt ezen kir. törvényszéknél annál bizonyosabban nyújtás be, minél ellenkező esetben csak a fennevezett végrehajatók részére biztosított követelések kifizetése után netalán fennmaradó összegből fognak kielégítést nyerhetni.

Kelt a nagy-becskereki e. f. kir. törvényszéknek 1874. évi július 18-án tartott üléséből.

Várady Mihály,
kir. széki elnök.

7213. sz. 1874.

Árverési hirdetmény.

A nagy-becskereki e. f. kir. törvényszék telekkönyvi osztálya részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a nagy-becskereki kir. tszéknek f. é. június 13-án 4625/1873. sz. alatt kelt végzése alapján nagy-becskereki község 66. sz. tkönyvben Feketits férj. Fritz Éva, továbbá a kk. Feketits Mihály és Anna tulajdonaként felvett s 4000 ftra becsült ingatlan vagyon önkéntes elárverezése elrendeltetvén ennek a helyszínén illetőleg a tkönyvi hivatal helyiségében leendő eszközése végett első határidőül 1874. évi szeptember 28-ik, szükség esetében 2-ik határidőül október 28-ik napjának mindenkor délelőtti 10 órája tüzetik ki azon kijelentéssel, hogy a fennebb körülírt ingatlan javak csak a becsáron, vagy azon felül fognak eladatni.

Az árverezni kívánók tartoznak bánatpénz gyanánt az ingatlan becsértékének 10%-át az árverező kiküldött-nél letenni. A többi árverési feltételek minden nap a hivatalos órákban a telekkönyvi hivatalban, az árverési határnapokon azonban a kiküldött végrehajtonál megtekinthetők.

Egyszersmind pedig azon jelzálogos hitelezők, kik nem ezen telekkönyvi hatóság székhelyén vagy annak közelében lának felszólítatnak, hogy a vételár felosztása alkalmával képviselőkkel végett ezen hatóság székhelyén lakó megbízottat rendeljenek, s annak nevét és lakását az eladásig jelentsék be; mert ellenkező esetben a részükre Dr. Gyorgyevits Milos h. ügyvéd személyében kinevezett gondnok által fognak képviseltetni.

Végre a prds 433. és 466. §-hoz képest felhivatnak mindazok, a kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy más igényt, vagy elsőbbségi jogot érvényesíthetni vélnek, hogy igénykeresetüket e hirdetvény közzétételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt, elsőbbségi bejelentvényeiket pedig az árverés kezdetéig, habár külön értesítést nem vettek is, ezen kir. telekkönyvi hatóságnál nyujtsák be, különben azok az árverés folyamát nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni.

Jelen árverés foganatosításával Laszloffy Simon, kir. bir. végrehajtó jelentéstétel kötelessége mellett megbizatik.

Kelt a n.-becskereki kir. törvényszék telekkönyvi osztályának, 1874. évi július 15-én tartott ülésében.

7655. sz. 1874.

Árverési hirdetmény.

A n.-becskereki e. f. kir. törvényszék telekkönyvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy Eisenstädter S. és társai helybeli kereskedői cégnek 2000 ft. tőke és járulékaik kielégítése végett Wendsits G. F. és Wendsits Leonida szerb-íttebei lakosoktól lefoglalt a szerb-íttebei 735. sz. telekgyűzőkönyvbéli 5000 ftra becsült ingatlan vagyona a bírói árverés elrendeltetett, a helyszínén, illetőleg a szerb-íttebei község-házánál leendő eszközése végett az első árverés határideje 1874. évi október 3-ik, a második pedig november 3-ik napjára, mindig délelőtti 10 órakor tüzetik ki oly megjegyzéssel, hogy a bírtok csak a második árverésnél fog a becsáron alól el adatni.

Az árverezni kívánók tartoznak a becsértéknek 10% bánatpénzül letenni, a többi árverési feltételek minden nap a hivatalos órákban, a telekkönyvi hivatalban, és az árverési határnapok alatt az árverező bíronál megtekinthetők.

Figyelmeztetnek továbbá a többi nem a bíróság székhelyén lakó jelzálogos hitelezők, hogy a vételár felosztása alkalmával képviselőkkel végett helyben lakó megbízottat rendeljenek, s annak nevét és lakását e hivatalnál jelentsék be; ellenkező esetben képviselőkkel végett gondnok fog kineveztetni, végre

Felhivatnak mindazok, a kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy más igényt vagy elsőbbségi jogot érvényesíthetni vélnek, hogy igénykeresetüket a perrend. 466. § értelmében e hirdetvény közzétételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt, elsőbbségi bejelentvényeiket pedig az árverés kezdetéig habár külön értesítést nem vettek is, ezen telekkönyvi hatóságnál nyujtsák be, különben azok az árverés folyamát nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni.

Az árverés foganatosításával Marianovich János kir. bir. végrehajtó megbizatik.

Kelt a nagy-becskereki kir. törvényszék telekkönyvi osztályának, 1874. évi augusztus 12-én tartott ülésében.

Hirdetmény.

A községi bizottmányi határozat folytán ezennel közhírré tétetik, miszerint a község tulajdonát képező bormérsi jog 2 egyenlő részben, és pedig az egyik rész a nagy koresmai lakházzal 3 egymasutáni évre, azaz folyó évi november 1-jétől 1877. évi október végeig nyilvános árverés útján f. é. szeptember 6-án délutáni 3 órakor a község-házában haszonbérbe adatni fog; mire bérleni kívánók a kiállási árnak 10%-nyi bánatpénzével készletben ellátva meghivatnak.

Az eziránti feltételek alólírt község-házában betekinthezők Katalinfalva, 1874. évi augusztus 10-én.

Krisch Fr.,
jegyző.

Zacharias Antal,
bíró.

860. sz. k. i. 1774.

Pályázat.

Szerb-Szent-Péter német ajku községében a jegyzői állomás üresedésbe jövén, annak szabad választás útján leendő betöltése végett a választási határidő f. évi szeptember 20-ik aapjának, reggeli 9 órára, tüzetik ki nevezett község-házánál.

Ezen állomással egybekötött járandóság: 200 ft.

1) Készpénzben 20 ft.

2) Utazási átalány 20 ft.

3) Irodai szerekre 20 ft.

4) Árva kezelési díj fejében 80 ft.

Természetben: 25 p. m. tiszta buza, 25 p. m. kukorica, 6 öl kemény tuzelőfa, 10 mázsa széna, 10 font gyertya, szabad lakás, kert és fél hold pótkerttel.

Miről a pályázni kívánók azzal értesítettek, hogy az 1871. évi XVIII. t. cz. 74. §-a értelmében felszerelt folyamodványait a fennkitűzött választási napig Perjámos kerület szolgabírójához benyújtani el ne késsenek.

Perjámos, 1874. évi augusztus 24-én.

Hunyár,
szolgabíró.

Folytatás a mellékletben.

Szerkesztő-társ Kiss Károly.

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Becskereken.

1668. sz. 1874.

(3^a)

Árverési hirdetmény.

A nagy-beckereki e. f. kir. törvényszék telekkönyvi osztálya részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a magyar földhitelezet végrehajtó részére 15000 ft. o. é. tőke és járulékaik kielégítése végett Heim Vendel és neje Schlier Anna beodrai lakosok végrehajtást szenvedettekől lefoglalt és Beodra község 389. sz. tjkönyvben és ebből ugyanazon község 648. sz. tjkönyvben Vogl Péter tulajdonába is átjegyzett és pedig a beodrai 389. sz. tjkönyvben A. III. és IV., a beodrai 648. sz. tjkönyvben pedig A. I., II. és III. alatti és 33,629 ft. értékű ingatlan vagyonának végrehajtás utján elárverezése elrendeltetvén ennek a helyszínén illetőleg Beodra helység községházánál leendő eszközlése 1-ső határidőül 1874. évi október 27-ik, szükség esetében 2-ik határidőül november 27-ik napjának mindenkor délelőtti 10 órája tüzetik ki azon kijelentéssel, hogy az első árverésnél a fennebb körülírt ingatlan javak csak a becsáron, vagy azon felül, a másodiknál azonban becsáron alul is eladatni fognak.

Az árverezni kívánók tartoznak bánatpénz gyanánt az ingatlan becsértékének 10%-át az árverező bíróságnál lenni, az ígért vételért pedig 3 részletben és pedig az árveréstől számítandó 30 nap alatt $\frac{1}{3}$ részét, további $\frac{1}{3}$ részét az árveréstől számítandó 4 hónap alatt, az utolsó részt szinte az árveréstől számítandó 8 hónap után minden egyes részlet után járó 6% kamataival együtt lefizetni azzal, hogy a bánatpénz az utolsó részletbe lésszen betudandó. A többi árverési feltételek minden nap a hivatalos órákban a telekkönyvi hivatalban, az árverési határnapokon azonban a kiküldött végrehajtónál megtekinthetők.

Egyszersmind pedig azon jelzálogos hitelezők, kik nem ezen telekkönyvi hatóság székhelyén vagy annak közelében laknak felszólítanak, hogy a vételár felosztása alkalmával képviseltetésük végett ezen hatóság székhelyén lakó megbízottat rendeljenek, s annak nevét és lakását az eladásig jelentésük be; mert ellenkező esetben a részükre kinevezett gondnok által fognak képviseltetni.

Vége a prrds. 433. és 466. §§-hoz képest felhívának mindazok, a kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy más igényt, vagy elsőbbségi jogot érvényesíthetni vélnek, hogy igénykeresetüket a hirdetvény közzétételének utolsó napjától, számítandó 15 nap alatt, elsőbbségi bejelentvényeiket pedig az árverés kezdeteig, habár külön értesítést nem vettek is, ezen kir. telekkönyvi hatóságnál nyújtsák be, különben azok az árverés folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni.

Jelen árverés foganatosításával Szallay Imre kir. törvényszéki bíró jelentéstétel kötelezettsége mellett megbízatik. Kelt a n.-beckereki e. f. kir. törvényszék telekkönyvi osztályának, 1874. évi ápril 8-án tartott ülésében.

434. sz. b. v. k. 1874.

(3^b)

II. árverési hirdetmény.

Alólírt kir. bir. végrehajtó részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a tekintetes n.-beckereki e. f. kir. törvényszék telekkönyvi osztályának 1874. évi ápril 18-án

kelt végzésével Németh Elek javára, 1051 frt. iránt a 2064. n.-beckereki tjkvi szám alatt felvett 2357. és 2363. számú háznak Petrovits Dragutint illető 1255 fra becsült felerészére valamint az 1760. n.-beckereki tjkvi szám alatt felvett 1783. számú ugyanazon alperes kizárólagos tulajdonához tartozó 6380 fra felbecsült házra nézve elrendelt árverés 1874-ik évi augusztus 24-én sikert nem eredményezvén, a második árverés 1874. évi szeptember 24-ik napjára, délelőtti 9 órára kitűzetett.

Kelt N.-Beckereken, 1874. évi augusztus 25-én.

Marianovich János,
kir. bir. végrehajtó.

450. sz. b. v. k. 1874.

(3^b)

II. árverési hirdetmény.

A nagy-beckereki kir. törvényszék telekkönyvi osztályának 1874. évi június 3-án 6534. sz. a. kelt végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Djakonovits György javára 520 ft. iránt Paucsky György 43 fra becsült ingóságára és 2517. n.-beckereki tjkönyvi számú 830 ft. becsértékű házra nézve 1874. évi augusztus 25-én tartott árverés sikert nem eredményezvén, a második árverés 1874. évi szeptember 24-ik napjára reggel 10 órára kitűzetett.

Kelt N.-Beckereken, 1874. évi augusztus 26-án.

Marianovich János,
kir. bir. végrehajtó.

433. sz. b. v. k. 1874.

(3^b)

II. árverési hirdetmény.

Alólírt kir. bir. végrehajtó részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a tekintetes nagy-beckereki e. f. kir. törvényszék telekkönyvi osztályának 1874. évi július 4-én 7201. sz. a. kelt végzésével, a nagy-beckereki kir. kincst. uradalom részére Stojancsev Gyula tulajdonul felvett nagy-beckereki 716. tjkönyvi számú, 500 frtra becsült házra nézve elrendelt árverés f. é. augusztus 19-én sikert nem eredményezvén, f. é. szeptember 18-ik napja délelőtti 10 órája tüzetik ki második árverési határidőül, a mikor nevezett ingatlanság becsáron alól is el fog adatni.

Kelt N.-Beckereken, 1874. évi augusztus 19-én.

Marianovich János,
kir. bir. végrehajtó.

609. sz. eln. 1874.

(3^b)

Árlejtési hirdetmény.

A nagy-kikindai kir. törvényszék 1875. évi irodai szükségleteinek, nevezetesen pedig: írószerek, nyomtatványok, tűzifa és világítási anyagok beszerzése céljából 1874. évi szeptember 13-ik napjára délelőtti 10 órákor az elnöki irodában árlejtés tartatik, melyre a vállalkozók ezennel meghívának azzal, hogy a szállítandó írószerek mintái ugy az árlejtési feltételek is az irodaigazgató hivatalában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Írásbeli zárt s 50 kros bélyeggel és kellő mintákkal ellátott ajánlatok is az árlejtés megkezdéseig elfogadhatnak.

A nagy-kikindai kir. törvényszék elnökségétől.

Nyilvános alreál- és közepkereskedelmi iskola Temesvárott.

Október 1-én kezdődik az új tanév a 3 osztályu alreál és az ujonnan felállított közepkereskedelmi iskola eddigéleg megnyitott 2 osztályában, (utóbbi egyenlő az eddigi kereskedelmi académiákkal).

Az iskolai bizonyítványok államérvényesek s biztosítják a tanítványoknak mindazon jogokat, melyeket az államiskolák tanítványai élveznek, u. m. a kereskedelmi iskolát végzett tanítványoknak az egyévi önkényes katonai szolgálat jogát stb.

Felvételi feltételek az alreáliskola első tanévében: a négyosztályu népiskola ismerete, a kereskedelmi iskolában azon tudományok, melyek egy 3-osztályu alreál-illetőleg 4 gymnasialis vagy polgári osztályban szereztettek, érvényes iskolai bizonyítvány vagy felvételi vizsga által igazolva.

Kivételesen oly tanítványok, melyek egy főreáliskola vagy főgymnasium néhány éveit sikeresen letették, a felvételi vizsga letétele után, a kereskedelmi iskola 2-ik tanévébe is felvételtelhetnek. Kimerítő programok e lap kiadó hivatalában kaphatók. Értesítésekkel szolgál az igazgató

(3^b)

Wiessner Ferencz.

Rajziskola-megnyitása.

Tisztelettel alulírott ezennel bátorodik a t. cz. közönség tudtára hozni, hogy f. évi október 1-től kezdve, tulajdon házában az izr. imaház közelében

**vasárnapi rajziskolát
ipartanonczok részére.**

vasárnap reggeli 10 órától 12-ig havonkénti 50 krnyi tandíj mellett nyitand.

Azonkívül külön oktatást adni hajlandó a

VIRÁGFÖSTÉSZETBEN,

s felkérem az ezen oktatásban részt venni hajlandókat ezen szándékukat velem tudatni.

GOIGNER JÓZSEF,
academ. főstész.

(3^b)

Az új részvénykibocsájtásra vonatkozó körleveleink kiadványozása körül észrevett tévedések miatt ezennel közhírré tétetik, miszerint a bejelentési határidő f. é. szeptember 15-ig meghosszabbítván a régi 1000 darab részvény birtokosai megtartási előjogukat intézetünk helyiségében f. é. szeptember 15-ig a már közzétett módon érvényesíthetik.

Kelt N.-Beckereken, 1874. é. augusztus 29-én.

A torontálmegyei takaré- és hitelbank
igazgatósa.

(2^b)